

Oponentský posudok k habilitačnému konaniu

Mgr. art. Rastislav Sedlačík, ArtD.

Oponentský posudok vypracúvam na základe predloženého habilitačného spisu Mgr. art. Rastislava Sedlačíka, ArtD.

Tvorbu uchádzača sledujem dlhodobo — spoločne sme absolvovali doktorandské štúdium na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave a naše profesijné dráhy sa odvtedy viackrát pretínali. Konkrétne to zahŕňa aj jeho individuálnu výstavu Krajina dneSka v roku 2017 vo Východoslovenskej galérii v Košiciach, kde pôsobím od roku 2016 ako riaditeľka. Dielo uchádzača je zastúpené aj v zbierke VSG a aktuálne je súčasťou výstavy Kozmos, priestor, čas (2026). Tieto skutočnosti uvádzam v záujme transparentnosti — nepovažujem ich za prekážku nestranného posúdenia, práve naopak, umožňujú mi hodnotiť tvorbu v konkrétnom inštitucionálnom a výstavnom kontexte. Habilitačný výstup Iný rozmer / Different Scale by Expanded Reunion (White & Weiss Gallery, Bratislava, 31. 3. – 8. 5. 2026) som nemala možnosť vidieť osobne; hodnotím ho na základe predloženej dokumentácie a sprievodného textu kurátora Nora Lacka.

Rastislav Sedlačík patrí k strednej generácii slovenských maliarov, ktorých tvorba vznikala v prostredí Štvrtého maliarskeho ateliéru prof. Ivana Csudaia na VŠVU — prostredia, ktoré systematicky pracovalo s maľbou ako s otvorene reflexívnym médiom. V Sedlačíkovom prípade sa táto východisková poloha pretavila do dlhodobého, vnútorne konzistentného programu: od raných malieb zachytávajúcich anonymnú architektúru sídlisk a urbánných periférií — zjednodušených, zbavených ľudskej prítomnosti, sústredených na štruktúru a rytmus mestského priestoru — cez postupné vyabstrahovanie motívu krajiny až k súčasným prácam, kde obraz funguje na hranici znaku, objektu a priestorovej inštalácie. Lacko v kurátorskom texte opisuje tento posun: rôznorodosť mierky a formálna variabilita diel vytvárajú priestor na sledovanie toho, ako sa maliarsky jazyk môže rozširovať, naberať objem a presahovať vlastné médium.

Zásadným momentom v tomto vývoji bol požiar skladu v roku 2022, pri ktorom zanikla väčšina jeho diel. Táto udalosť — namiesto prerušenia — paradoxne prehĺbila jeho uvažovanie o povahe obrazu: zhorené torzo sa stalo ďalším zápisom, relikviou, redukovaným obrazom obrazu. Séria Collateral Damage — Rebirth (Centrum sztuki współczesnej w Toruniu, 2022) a výstava ZA maľbou (Považská galéria umenia, Žilina, 2022) tematizujú tento zlom priamo. V aktuálnom habilitačnom výstupe sa tieto línie stretávajú: krajina redukovaná na horizont,

kontúru, tvar — čo kurátor Ľuboš Lehocký v texte k výstave Invisible Order (Galéria Sumec, 2023) nazval neviditeľným poriadkom vnímania krajiny — je tu testovaná prostriedkami expandovanej maľby.

Osobitné miesto v Sedlačíkovej práci zaujíma dlhodobá spolupráca v rámci platformy Expanded Reunion — trojice Sedlačík / Benčík / Lacko fungujúcej od roku 2015. Lacko ju charakterizuje ako prácu so galerijným súcnom: inštalácie vznikajú ako reakcia na konkrétny priestor, parametre diel a možnosti vytvárania prostredia, ktoré maľbu nielen prezentuje, ale rozširuje do priestoru. Táto platforma prináša zreteľnú pridanú hodnotu a v slovenskom galerijnom prostredí predstavuje ojedinelý model súčinnosti medzi výtvarníkom, architektom výstavy a kurátorom. Zároveň je legitímnou otázkou, do akej miery zostáva autorstvo Sedlačíka v takejto synergii jednoznačne čitateľné. Nie je to výtka — je to prirodzené napätie pozície, ktorú si uchádzač vedome zvolil, a patrí k najzaujímavejším aspektom jeho praxe.

Od roku 2021 pôsobí Rastislav Sedlačík ako vedúci pedagóg Ateliéru 3EAM — tretieho expandovaného ateliéru maľby na Katedre maliarstva VŠVU. Názov ateliéru priamo odráža jeho vlastnú umeleckú stratégiu, čo nie je samozrejmé: pedagóg tu neodovzdáva hotovú metódu, ale otvára pole možností. Asistentom ateliéru je Mgr. art. Matej Fabián, ArtD., sám výrazná maliarska osobnosť, čo naznačuje, že priestor ateliéru funguje skôr ako tvorivé prostredie dvoch rovnocenných autorov než ako klasická pedagogická hierarchia. Táto konfigurácia má pre formovanie mladých maliarov určite podstatný potenciál.

Ako legitímnu otázku si však dovoľím vzniesť absenciu hlbšej reflexie vlastnej pedagogickej praxe v predloženom spise. Docentúra je predovšetkým umelecko-pedagogický titul, a práve artikulácia toho, čo roky práce so študentstvom urobili s autorovým myslením o médiu — kde sa jeho vlastná tvorba a pedagogická prax navzájom ovplyvňujú, kde narazil na odpor alebo prekvapenie — by tento spis výrazne posilnila. Uchádzač má na takúto reflexiu nepochybne materiál; jej absencia je skôr metodickým než obsahovým nedostatkom predloženej dokumentácie.

Tvorba uchádzača je systematicky reflektovaná v odbornej tlači — Flash Art SK/CZ, Profil, Jazdec, ARS — a zastúpená v publikácii Maľba SK (Slovart, 2022, ed. Zora Rusinová), ktorá predstavuje jeden z kanonizujúcich prehľadov slovenského maliarstva po roku 1989. Diela Sedlačíka sú v zbierkach inštitúcií doma aj v zahraničí, vrátane Zbierky Linea, Zbierky Dobňák, Slovenskej národnej galérie, Východoslovenskej galérie a CSW Toruň.

Tvorba Rastislava Sedlačíka predstavuje jeden z konzistentnejších a súčasne dynamicky sa vyvíjajúcich maliarskych programov svojej generácie na Slovensku. Zostáva verná médiu, no médium neustále problematizuje — čo je dnes azda jediná udržateľná pozícia maliara, ktorý nechce stagnovať ani rezignovať na zmysluplnosť vlastnej praxe. Otvorená zostáva otázka, kam môže expandovaná maľba smerovať ďalej; riziko, že sa vyprázdni do efektnej prezentácie, je reálne, no platí pre celé pole súčasného umenia.

Na základe predloženého habilitačného spisu konštatujem, že Mgr. art. Rastislav Sedlačík, ArtD. spĺňa podmienky § 76 ods. 6 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách: je autorom uceleného umeleckého diela s medzinárodným dosahom, dlhodobo pôsobí pedagogicky v odbore a je uznávanou osobnosťou v odborných kruhoch. Odporúčam udeliť mu umelecko-pedagogický titul docent.

V Košiciach, 8. jún 2026

Mgr. art. Dorota Kenderová, ArtD.
riaditeľka Východoslovenskej galérie, Košice

